

اخلاق فردی، شخصیت اجتماعی و مقام عصمت حضرت عباس(س) از زبان آیت‌الله سیدرضی شیرازی

فقیه و حکیم متأله آیت‌الله سیدرضی شیرازی از نوادر علمی روحانیت ساکن در تهران است. او از طرف پدری منسوب به میرزای شیرازی بزرگ و از طرف مادری...

فقیه و حکیم متأله آیت‌الله سیدرضی شیرازی از نوادر علمی روحانیت ساکن در تهران است. او از طرف پدری منسوب به میرزای شیرازی بزرگ و از طرف مادری به فقیه اهل بیت (ع) مرحوم آیت‌الله العظمی، آقا شیخ محمدکاظم شیرازی منسوب است. تحصیلات عمده او در نجف اشرف بوده و نزد استادان بزرگی چون آیت‌الله العظمی آقا شیخ محمدکاظم شیرازی به فراگیری فقه و اصول پرداخته است. وی علوم عقلی را از استادانی همچون آیت‌الله سیدابوالحسن رفیعی قزوینی، میرزا احمد آشتیانی، میرزا ابوالحسن شعرانی، محمدعلی حکیم شیرازی، آیت‌الله مهدی الهی قمشه‌ای و شیخ محمدحسین فاضل تونی و علامه طباطبائی آموخته است. ساعاتی پس از درس شرح منظومه استاد، خدمت ایشان رسیدیم تا به بهانه ولادت حضرت قمر بنی هاشم درباره جایگاه علمی و مقام روحانی آن حضرت گفت و گویی داشته باشیم. گفت و گوی خبرآنلاین را با این استاد و صاحب کرسی فلسفه در تهران می خوانید:

برخی از منظر کلامی به مقاماتی که برای حضرت عباس ذکر می شود، شبهه وارد می کنند و منکر این مقامات هستند. این نظرات از منظر عقلی چقدر می تواند مورد تایید باشد؟

حقیقت این است که حضرت عباس، امام نیست. برخی که بیشتر البته در عوام رائج است حضرت عباس را امام می شمردند. ایشان امام نیست و مقام امامت را دارا نیست. اما حقیقتی دیگر هم در عالم معرفت نهفته است و آن اینکه حضرت عباس هیچ چیزی از مقام امام کم ندارد. این معنای این است که وجود ایشان مقامات اخلاقی و ایمانی که در امام معصوم هست را سیر کرده و رسیده است. از منظر کلامی هیچ ایرادی به این موضوع وارد نیست. بنابراین مقام حضرت عباس پس از امام حسین مقامی عالی رتبه است که همه ائمه معصومین ما بر آن اذعان دارند. باب الحواجج است به طور ویژه. درک این خودش یک مقام علمی است که کار هر کسی نیست.

یعنی می توان برای ایشان مقام عصمت قائل بود؟

مقام عصمت هم مراتب دارد. بله در مراتب بالایی حضرت عباس به مقام عصمت هم دست یافته است. اما قطعاً عصمت پیامبران و چهارده معصوم مقاماتی دارد و عصمت حضرت زینب و حضرت عباس هم در مقاماتی است که قابل فهم و اثبات است. برخی به مسائل کرامات حضرت عباس و همچنین دیگر ائمه ایراد وارد می کنند و این کرامات را خرافه می نامند. مرز بین کرامات و خرافات چیست؟

این طور نیست که کرامات خرافه باشد. این کرامات که از حضرات معصومین بیان شده عین عقل است. قطعاً با عقل معاش و عقل ماده و دنیا قابل فهم نیست. اما اگر آدمی عقل عرفی دنیایی اش در ساحت عقل کبرایی و عقل قدسی وارد شود می تواند حقیقت اثبات پذیر این کرامات را درک کند. بنابراین اینکه می گوئید آیا عقلی است باید پرسید کدام عقل می خواهد این مقام کرامت را درک و فهم کند. البته عامه مردم که این کرامات را می بینند و با توسل به آن می رسند اینها از راه دل است که کرامت نصیب آنها می شود. اما در ک عقلی این مقام با عقل ملکوتی برای بزرگان معرفت حاصل می شود. از طرفی هم فرق هست بین معجزه و کرامت و خرافه. برخی کرامات حضرت عباس را معجزه می نامند که این هم اشتباه است. معجزه متعلق به پیامبران است. اختصاصی است. کرامات هم مراتب دارد. که حضرت عباس تمام مقامات را برای صدور کرامات از خودش طی کرده است. این با روایات قابل اثبات است. بگذریم از برخی یا بسیاری که با این کرامات سوء استفاده می کنند که خیلی راحت قابل تشخیص هستند. که اگر نگاه عقلانی و دقیق به معارف دینی داشته باشید، این سوء استفاده ها قابل شناخت است.

جامعه ما با حضرت عباس گره خورده است. به نظر شما نقطه عطفی را که در زندگی آن حضرت هست و در جامعه ما و زندگی ما نیست، چه چیزی می توان نام برد؟

خیلی مشخص است. این موضوع مهم در شخصیت ایشان ادب است. حضرت قمر بنی هاشم، نمونه کامل تحقق ادب در شخصیت یک انسان است. تولدش ادب بوده است. مادرش پس از حضرت فاطمه (سلام الله علیها) باید گفت که مادر ادب بوده است. لذا تمام مراتب و مقاماتی که در اخلاق برای ادب ذکر شده در شخصیت حضرت عباس حلول پیدا کرده است. حالا این شخصیت مودب در مدینه، در مکه، در کربلا، در خانه و خانواده، در جامعه در بین زنان، در بین بازاریان در بین همه به نام شخصیتی با ادب فردی و اجتماعی معرفی شده است. شخصیتی که گفته شده تمام مردان و زنان عرب مدینه و مکه بر ادب و غیرت و پاکی این مردبزرگ غبطه می خوردند. حالا این ادب کجای جامعه مسلمان ما هست؟ چقدر هست؟ زنان مسلمان ما باید وقتی مردی را می بینند غیرت و جوانمردی او را چنان درک کنند که، نشانه آن رد حضرت عباس نمود داشته است. اگر می گوییم یا ابالفضل، باید تمام فضائل و نیکیهای اخلاقی هر کس به قدر و اندازه خودش در ما دیده شود. ان شاء الله به مراتب بزرگواری آن بزرگان این مقامات در ما و شما جوان ها و جامعه ما محقق شود. دعا کنید خدا ما را هم با آن بزرگان محشور کند. ان شاء الله.